

A rövid élelmiszerláncok fejlődése (RÉL) Magyarországon

Kujáni Katalin, Ph.D

Siófok, 2017.05.24.

***Egy határon átnyúló régió, ahol a folyók
összekötnek, nem elválasztanak***

Minden termék helyi?

Kétpólusú élelmiszerellátási rendszer alakult ki

- Nagy törés jelentkezik az ipari és a kistermelői termékek kategóriái és rendszere között
- Fokozódó probléma az élelmiszer- és az élelmiszerbiztonság kérdése

Európában egyre nagyobb szerephez jutnak a minőségi, és prémiumtermékek, a fogyasztói bizalom

- Kistermelői termék az európai vidékfejlesztés egyik szimbóluma
- Fokozódó figyelem a családi gazdaságok fenntarthatóságára (környezet és társadalom) – IYFF 2014
- REL tematikus alprogram 2015-től
- Társadalmi kezdeményezések (pl.: CSA)

Magyarországon több program, konferencia, figyelem; hagyományos csatornák revitalizációja

- Nemzeti Tanyaprogram
- REL program
- Termelői piacok és alulról szerveződő kezdeményezések megjelenése
- Helyi termék éve

Mi az a RÉL?

Amikor a közvetlen értékesítésből... .. együttműködés lesz a „jobb tálalás” kedvéért!

Európai megközelítés - EMVA rendelet meghatározása szerint:

olyan ellátási láncot jelent,

amelyet kevés számú gazdasági szereplő alkot, akik elkötelezettek az együttműködés,

a helyi gazdasági fejlesztés, valamint a termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt.

SFSC-EIP fókuszcsoport megközelítése

Mit jelenhet az együttműködés alapú RÉL?

- **Gazdasági célú érdektársulás** az élelmiszer ellátási láncok rövidítésére
 - **Termelők bevételeinek növelése** a vertikális élelmiszerlánc szervezésén keresztül
 - **Egészséges mezőgazdasági gyakorlatok**
 - **Helyi termékek és helyi termelés előtérbe kerülése**
- A konvencionális élelmiszerrendszerekben jelentkező **etikai és környezeti problémák orvoslása**
- **Köztes szereplők, akik partnerek** és nem csak kereskedelmi szereplők
 - **Hozzáadott érték teremtése**

Az együttműködés lehetővé teszi:

- **A termékalap növelését:** nagyobb mennyiséget igénylő fogyasztók kiszolgálása pl.: közétkeztetés, vendéglátás – *raktározás, adatbázisok kezelése, szállítás*
- **Erőforrások megosztását:** eszközök, feldolgozó kapacitás, logisztika a költségek csökkentése érdekében. Tudásmegosztás pl.: kompetenciák fejlesztése, humánkapacitás növelése – *képzés, szaktanácsadás*
 - **Fenntartási költségek megosztását, Higiéniai követelmények közös teljesítése** : pl.: vágóhíd esetében – *REL2 beruházások*
- **Verseny csökkentését:** pl: sok szervezetlen REL csoport között egy régió belül – *hálózatépítés és konzorcium fenntartási költségei, közös arculat kialakítása*
- **Kölcsönös támogatást:** elszigeteltség csökkentése a kistermelők esetében, fiatal gazdák belépésének megkönnyítése, információ áramlás – *új kommunikációs eszközök, tanulmányutak, nyílt napok*

Hazai megközelítés a Vidékfejlesztési Programban VP3-16.4.1-17

**Együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok
és a helyi piacok kialakításaért, fejlesztéséért és promóciójáért**

**Felhívás várható
megjelenése:
2016. augusztus**

Kedvezményezettek:
Mezőgazdasági termelők
csoportjai és a non-profit
vállalkozás (piacszervező)
együttműködése.

**Teljes forrás:
3,84 Mrd Ft.**

Célja:

- A termelők közös és közvetlen piacra juttatása a rövid élelmiszercsatornákon keresztül. A speciális együttműködési formák, a közös értékesítési módok és az eredményes együttműködés folytatásához szükséges szakértői és mentorálási kapacitás biztosítása által.

Támogatás mértéke:
meghatározott költségek 90%-a,
max. **300 000 EUR/projekt**
Maximális időtartam: **3 év**

REL együttműködési csoport összetétele:

Kapcsolt vállalkozások vagy a tag és a piacszerző közötti bármilyen szervezeti, üzleti vagy személyi összefonódás esetén az összes tag kizárásra kerül.

legalább 5, mikrovállalkozásnál nem nagyobb mezőgazdasági termelő és egy piacszerző

(azaz megfelelő kapacitással rendelkező non-profit szervezet által konzorciumi formában létrehozott együttműködés,

(nem termékpálya szerinti tagozódás)

Konzorcium
vagy gazdasági
társaság:

szerződéses együttműködés egy meghatározott cél érdekében, s az együttműködő felek érdekeltek a cél megvalósulásában,

polgárjogi együttműködés

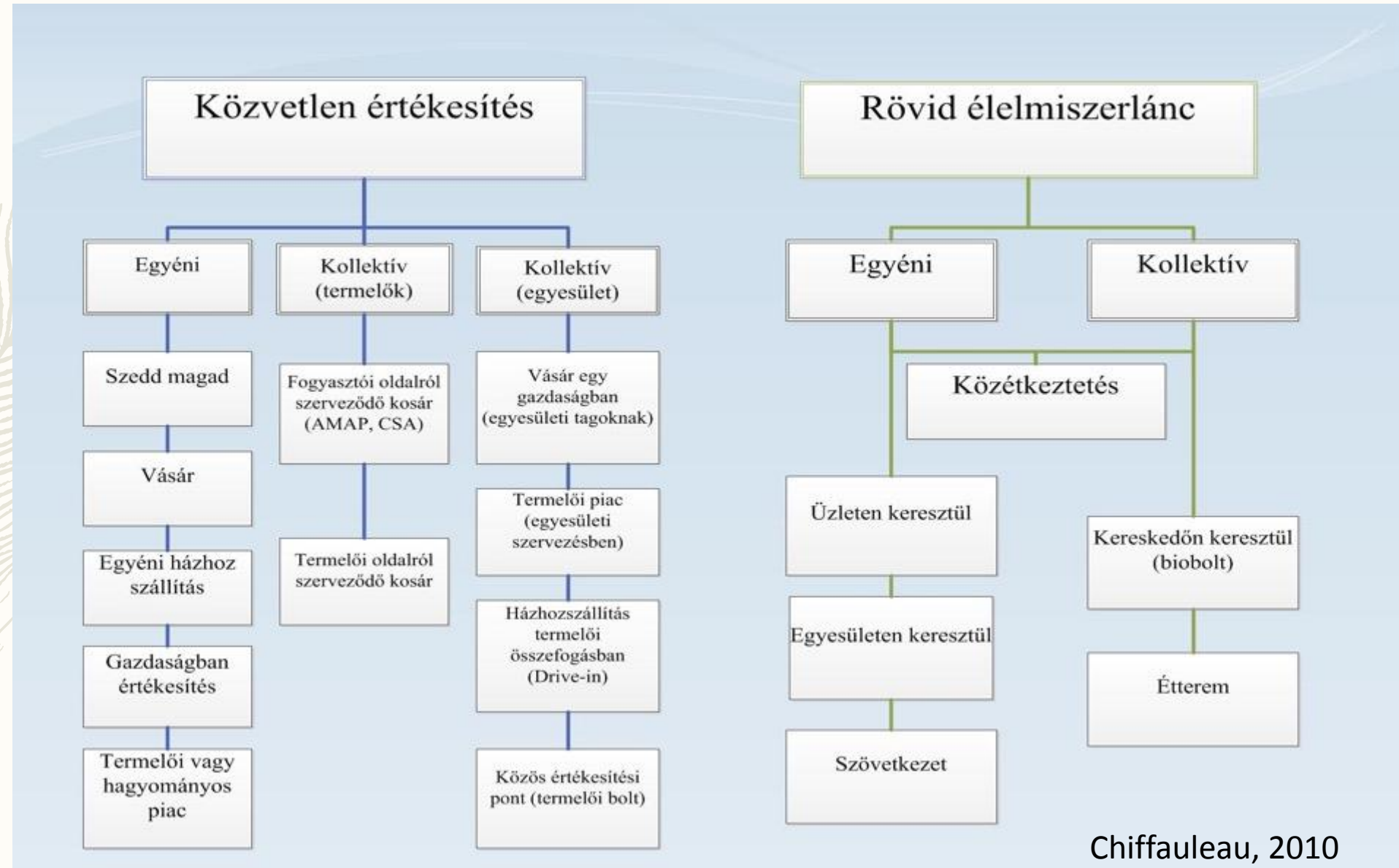
a piacszerző feladata: a projekt és az együttműködés menedzselése, ezért nem állhat üzleti kapcsolatban a termelőkkel!

Létezik-e egységes fogalom?

Food/Non food
RÉL/REL

Ki a köztes
szereplő?

Csak piac vagy
egy fajta
terület-
fejlesztési
modell/Termék
pálya vagy
rendszer

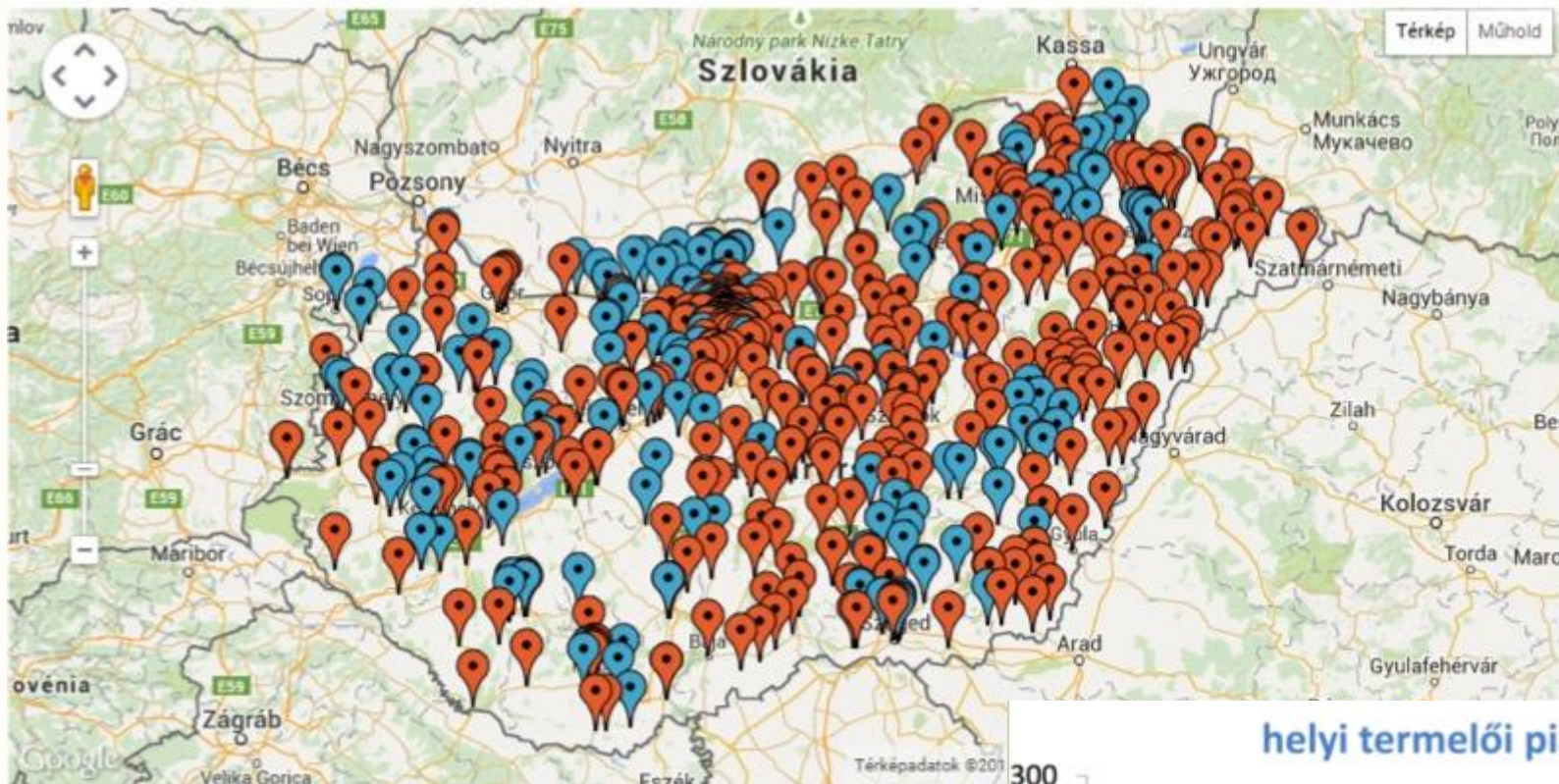
Hazai trendek

Trendek

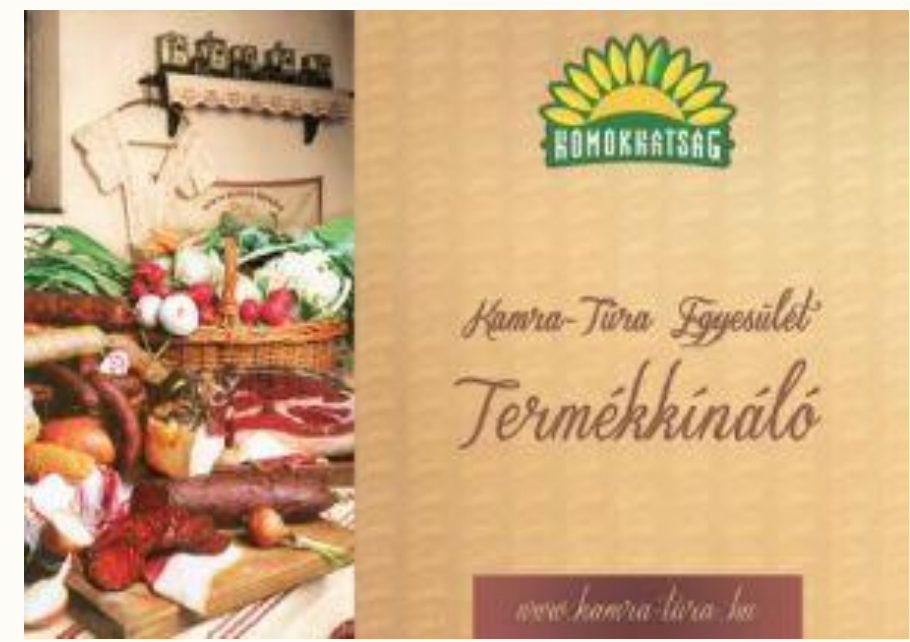
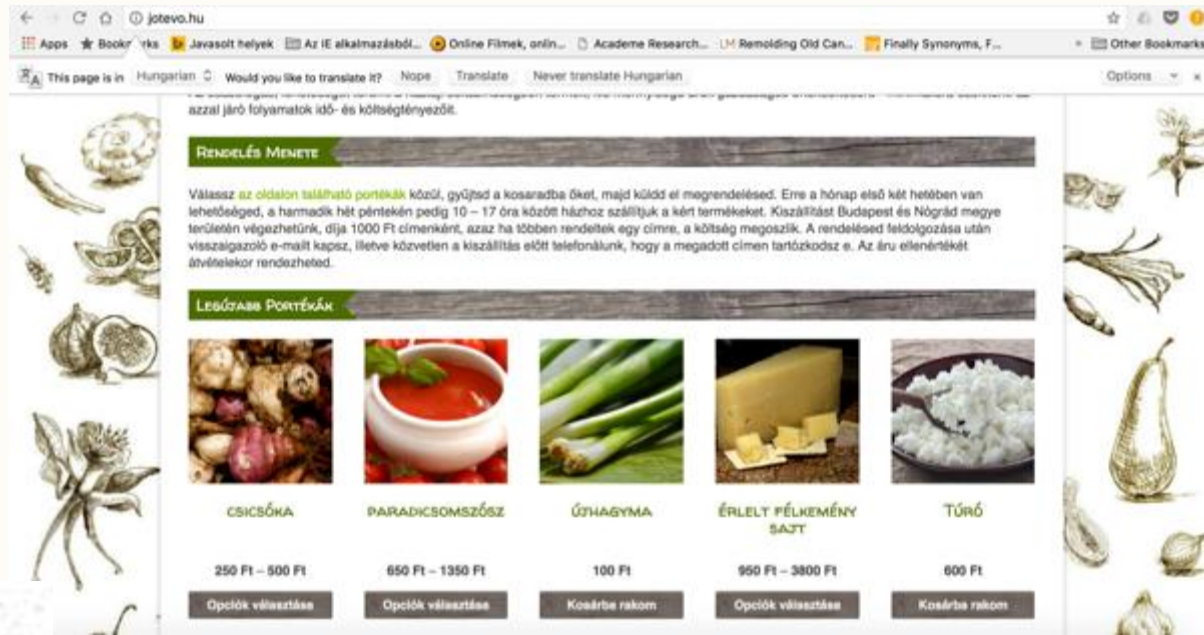

- Termelői piacok
- Helyit a közétkeztetésbe
- Élelmiszerláncok lerövidítése – nagyobb bevétel a gazdaságok szintjén
- Helyi márkák, védjegyek
- Egészséges életmód trendje – jót
- Környezettudatosság trendje – helyit
- Kényelem trendje – 24 órában

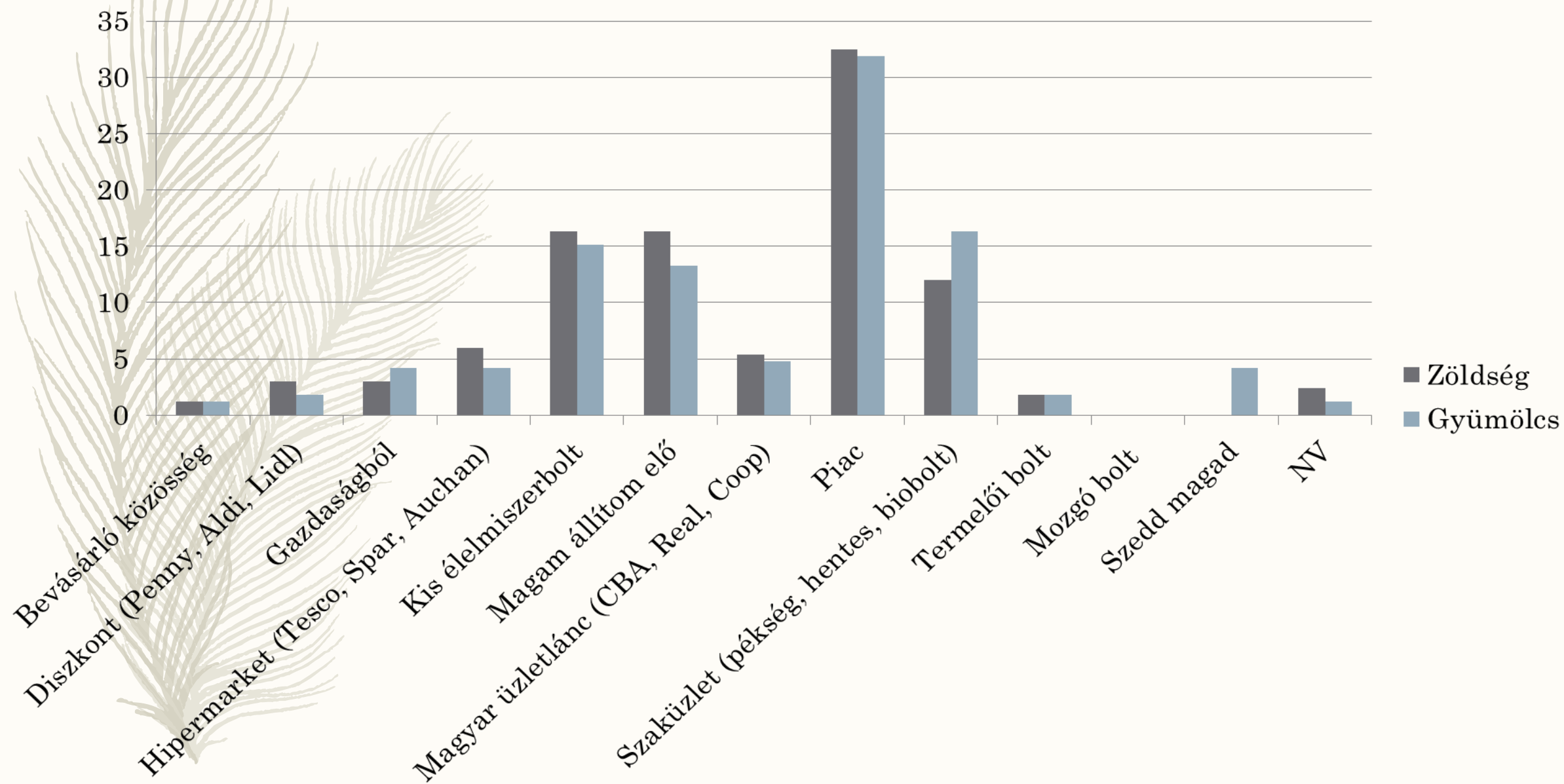
Termelői piacok trendjei

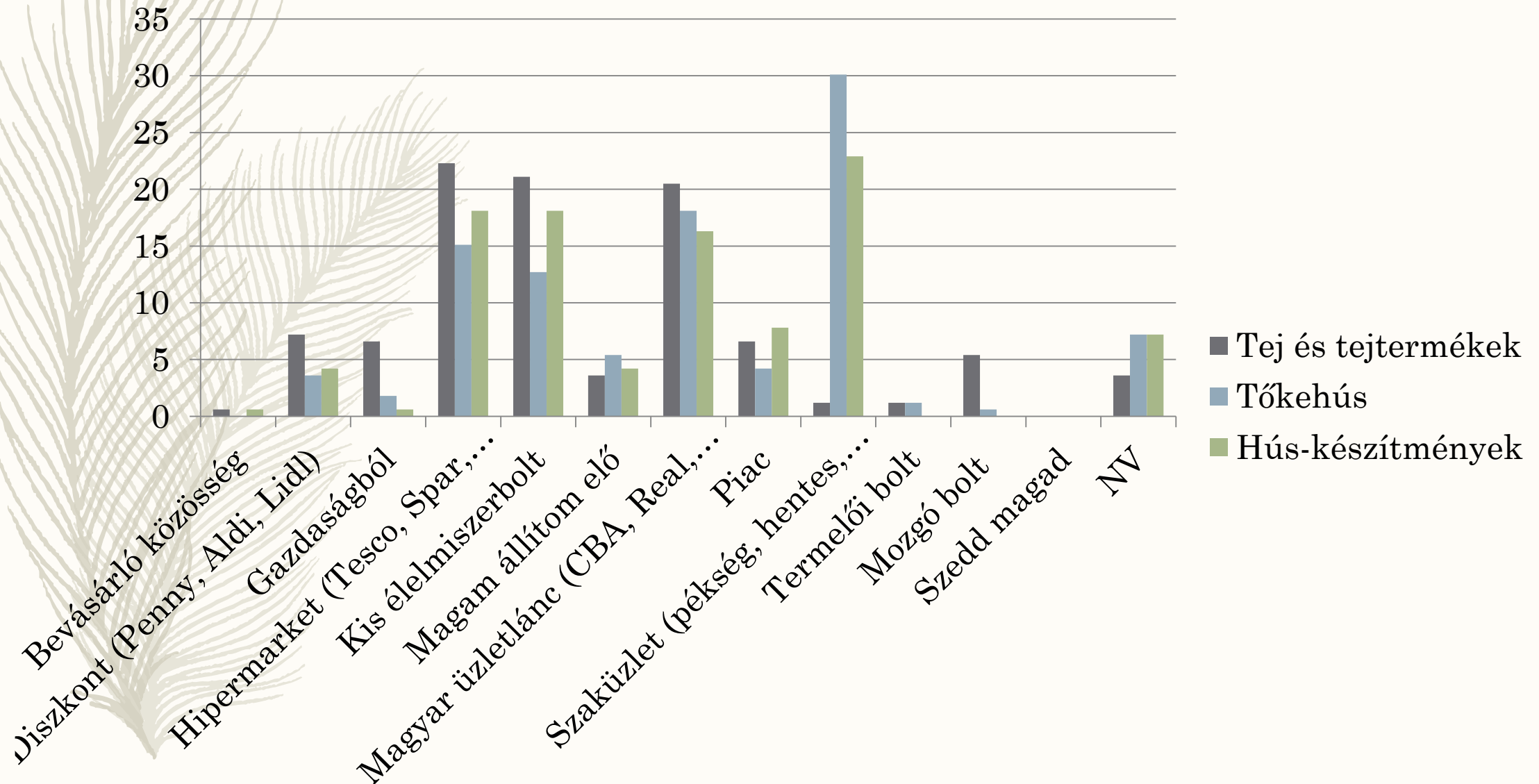

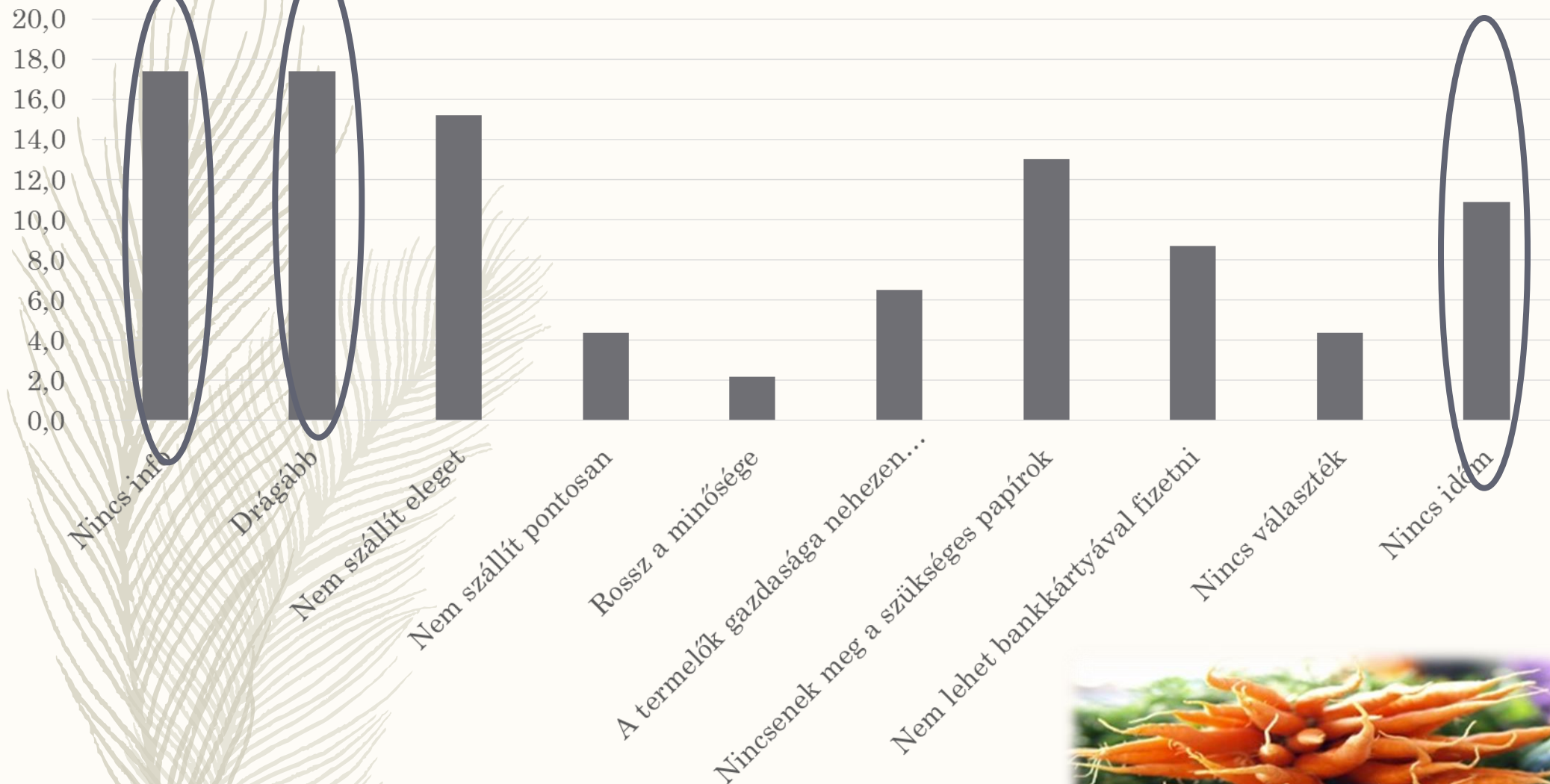
A piacé a főszerep

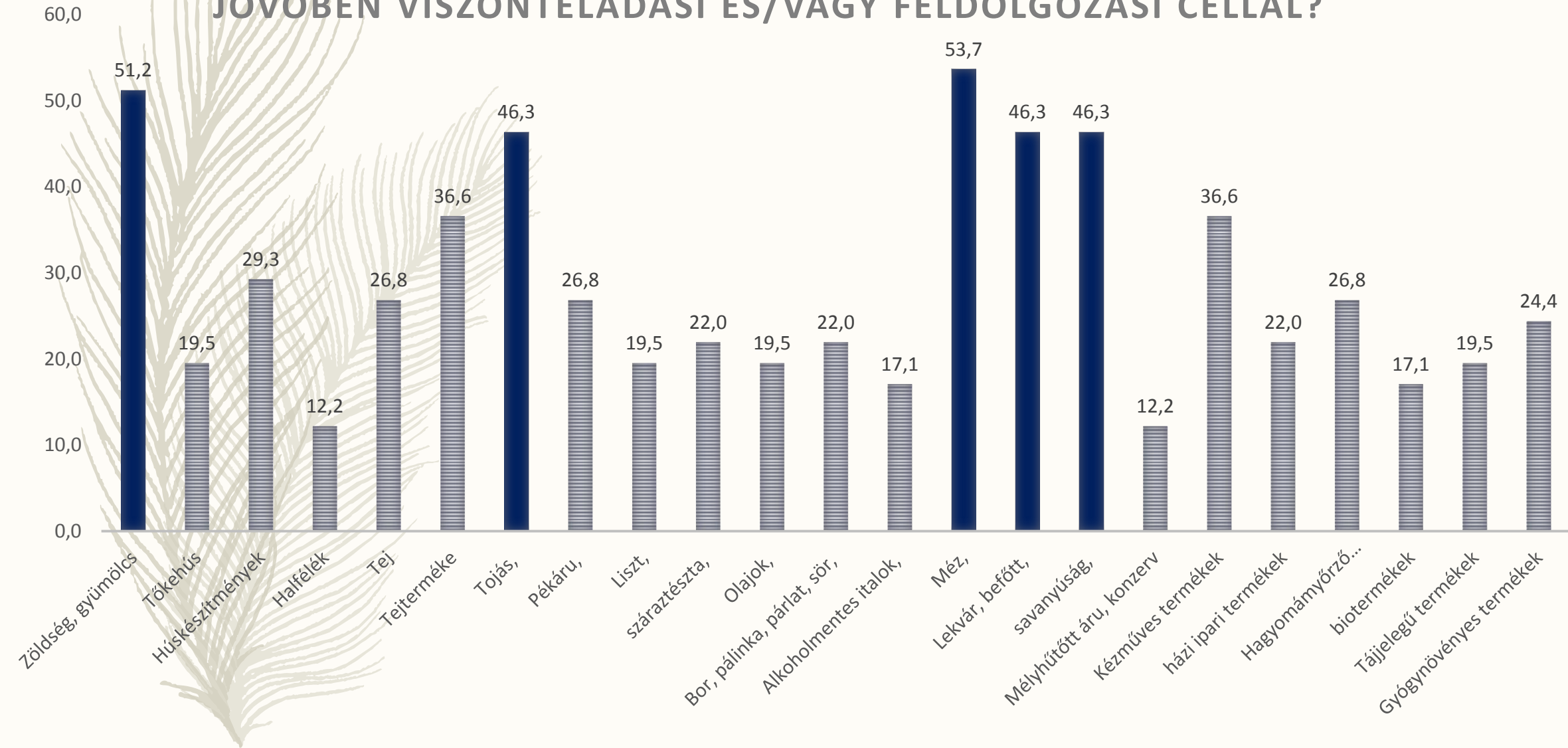
Tej- és húskészítmények tekintetében már változik a helyzet

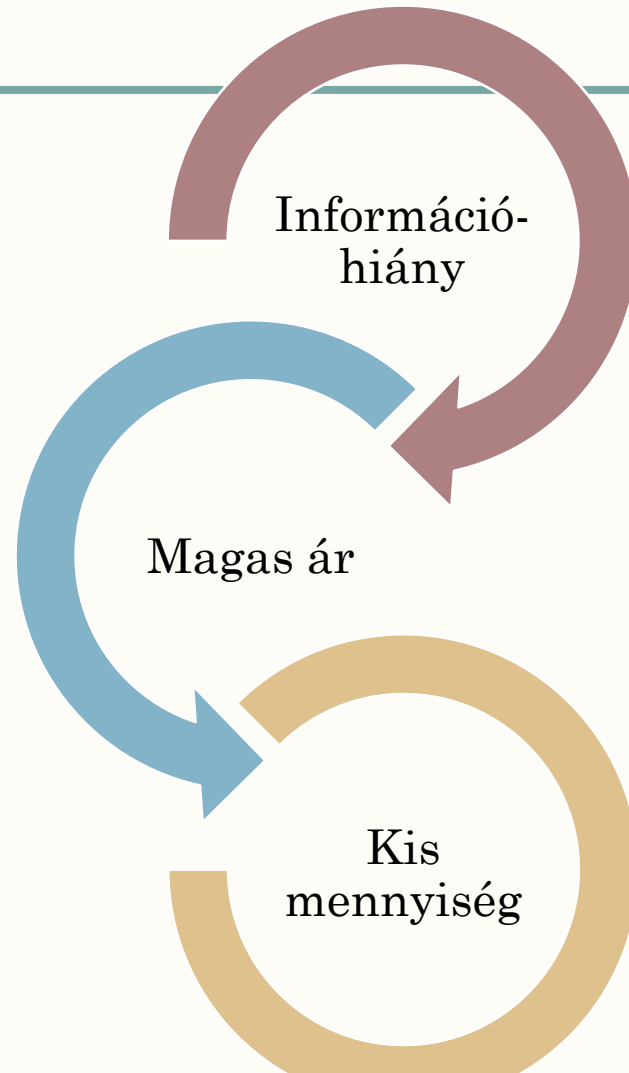
Legfőbb problémák

MELY HELYI TERMÉKEK BESZERZÉSÉT TARTJA ELKÉPZELHETŐNEK A JÖVŐBEN VISZONTELADÁSI ÉS/VAGY FELDOLGOZÁSI CÉLLAL?

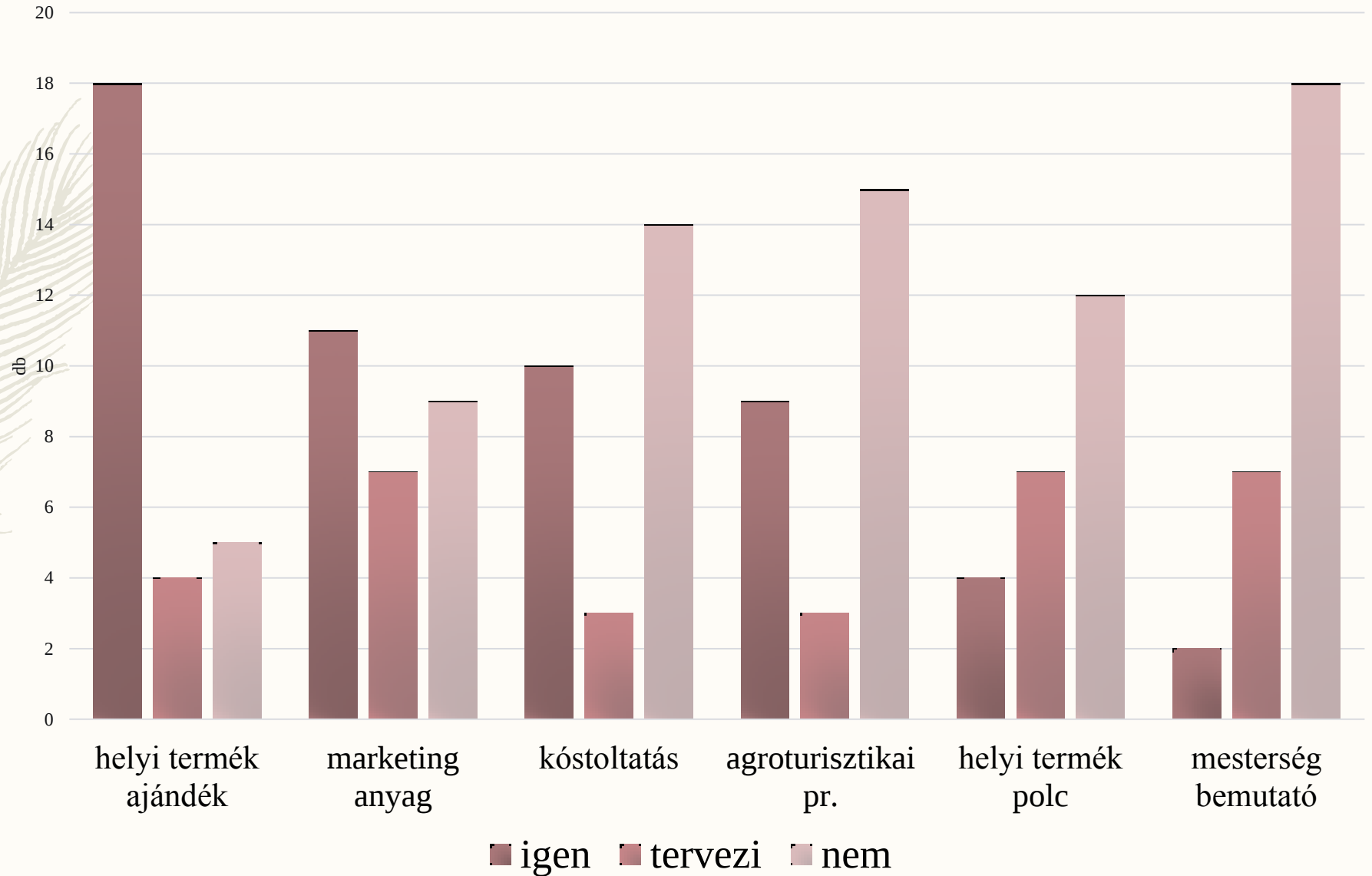
Hogyan lehet kiszállni az ördögi körből?

Innovatív szabályozás: Közös termelői boltok és „valódi” őstermelők?

Helyi termékekkel kapcsolatos kiegészítő szolgáltatások végzése

VIRTUÁLIS KISTERMELŐI PIAC

Előnyök:

- Alacsony működési költségek
- Mindig friss áru
- Alacsony kockázat
- Nincs raktárkészlet
- Rugalmasság és gyorsaság
- Kereslet alapú árukészlet
- Nincs termelői kötelezettség

Hátrányok és problémák:

- Infokommunikációs hiány
- Nyomonkövethetőség
- Jogszabályi megfelelés
- Önkéntes minőség-ellenőrzés
- Egalizálás
- Csomagolás
- Jelölés

WWW.AZENPIACOM.HU

Köszönöm a figyelmet!

***Egy határon átnyúló régió, ahol a folyók
összekötnek, nem elválasztanak***